

**Sámi
allaskuvla**

Oahppoplána

Árbevirolaš sámi ealáhusdoaimmat odne

SER 104

10 oahppočuoggá

Dohkkehuvvon Dutkan- ja oahppostivrras 23.11.21 (Public áššenr. 21/00734-5). Rievdadusat dohkkehuvvon goahtejođiheaddji mearrádušnotáhta bokte 27.01.26 (Public áššenr. 26/00203-1).

1. Oahpu namma

Sámegillii: Árbevirolaš sámi ealáhusdoaimmat odne

Dárogillii: Tradisjonelle samiske næringer i dag

Eaŋgalasgillii: Traditional Sámi livelihoods today

2. Oppalaš dieđut oahpu birra

Oahpu koda: SER 104

Dássi: Bachelor, vuodđooahppu

Viidodat: 10 oč

Galli lohkanbaji badjel: 1

Oahpu lágideapmi: Oassi oahpahasas lágiduvvo fysalaččat Sámi allaskuvllas ja oassi neahttaoahpahussan.

3. Oahpu gullevažuohta

Oahppoovttadat lea geatnegahtton fágaoahppu Boazoealáhus bachelorprográmmas ja Sámi servodatfága bachelorprográmmas.

4. Sisabeassangáibádusat

- Dábalaš sisabeassangáibádusat alitohppui. Sisabeassanvuodđu sáhtta leat juogo oppalaš lohkanlabbolašvuohta (čadahan joatkkaskuvlla/logahaga/gymnása) dahje reálagelbbolašvuohta. Oppalaš lohkanlabbolašvuođa gáibádusat olgoriikkaohcciide bohtet ovdan [GSU-listtus](#).
- Davvisámegielmáhttu.

Sámegiela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámegiela vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200–300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhtta maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuohta man dási gelbbolašvuohta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

5. Oahpahuš- ja eksámengiella

Oahpahuš- ja eksámengiella lea davvisámegiella. Muhtun logaldallan sáhtta davviriikkalaš gielaide dehe engelasgillii. Oahpahuš engelasgillii ii dulkojuvvo. Eará gielaide oahpahuš dulkojuvvo dárbbu mielde.

6. Sisdoallu

Oahppu oahpista dasa movt leat sámi birgenlágít odne mat leat ovdalaš ealáhuslágiid joatkkán dehe juo ođđa doaimmat vuodđuduvvon daidda. Oahppu fáttmasta servodatrievdama ja ealáhuspolitihkalaš proseassaidda ja nuppe bealde fas čalmmustahtta konkrehtalaš ovdamearkkaid bokte dasa makkár ealáhus- ja birgenlágidoaimmaid vuogit ja dilít leat odne.

7. Oahppanjoksosat

Oahpu čađaheami maŋŋel lea studeanta olahán čuovvovaš oahppanjoksosiid:

Diehtu

Studeanta

- dovdá davviriikkalaš servodagaid moderniserema váldogovastaga ja diehtá ealáhuspolitihka hábmema mii čuoheá erenoamážit sámi servodagaide 1950/60-jagiid rájes
- diehtá makkár meahcevalljodatváriid, earret eará biebmoávkkástallan lea vuodđun olbmuid birgejupmái Sámis
- diehtá mo sápmelaččaid geavaheapmi ja orostallan lea buvttadan doahpágiid nu mo ovdamearkka dihte meahcci ja siida.

Máhttu

Studeanta

- máhtta čilget movt muhtun sámi ealáhus- ja birgenlágít doaimmahuvvojít iešguđet guovlluin Sámis
- máhtta ovdanbuktit muhtun birgenlági mas barget hutkat ja čađahit ođđa vugiid mat leat vuodđuduvvon sámi máhttovuđđui ja/dehe meahcevalljodagaide.

Oppalaš gelbbolašvuohta

Studeanta

- máhtta ovdanbuktit ja ságastallat váldoosiid sámi ealáhus- ja birgenlágiid rievdamis, mat gullet stuorit servodat- ja ealáhusrievdanproseassaide

- máhttá searvat fágalaš ságastallamiidda sámi birgenlágiid bistevašvuoda ja ođasmahttima birra
- máhttá vávjevaččat árvvoštallat iešguđet politihkalaš čilgehusaid ja posišuvnnaid sámi ealáhus- ja birgenlágiid dáfus
- oaidná sámi ealáhusa- ja birgenlágiid mearkkašumiid seailuhit ja ovdánahttit sámegeiela ja sámi máhtto- ja eallinvugiid.

8. Oahpahan- ja oahppanvuogit

Oahpahuš lágiduvvo logaldallamin, ekskurušuvdnan, individuála bargun, bagadallansemináran ja čuovvovaš studeantaovdanbuktimin/-ságastallamin. Dollo(jit) oahpahušdeavvadeapmi/-deamit Sámi allaskuvllas ja oassi lea neahttaoahpahuš. Dasa lassin lea ekskurušuvdna. Vurdojuvvo ahte studeanttat servet aktiivvalaččat deavvadeamiide ja neahttaoahpahušii.

9. Gáibádusat beassat eksámenii

Ovdal beassá eksámenii, studeanta galgá:

- Čadahan ja ožžon ovttá individuála bargogáibádusa dohkkehuvvot, mii lea oanehis čálalaš bargu, unnimusat 3 siiddu.
- Searvan bagadallanseminárii mas ovdanbuktá iežas válljejuvvon fáttá eksámenčállosii.

10. Eksámen

5 beavvi čálalaš ruovttueksámen mas studeanta vállje fáttá oahpu sisdoalu vuodul maid oahpaheaddji dohkkeha. Vástádusa guhkkodat galgá leat 6-8 siiddu.

Eksámenbargu árvvoštallojuvvo ECTS-vuogádaga árvosániid mielde, mas buoremus árvosátni lea A ja vuolimusa ceavzinárvosátni lea E. F-árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán.

11. Leago privatisttain vejolaš váldit dan oahpu?

Ii leat.

12. Kvalitehtasihkkarastin

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain leat árvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta. Studeanttain lea geatnegasvuohta searvat árvoštallamiidda mat leat oassin kvalitehtasihkkarastinvuogádagas.